

Ewa Demarczyk (16 stycznia 1941 w Krakowie - 14 sierpnia 2020 w Krakowie)

*Ta piosenkarka krakowsko-piwniczna,
na pół liryczna, na pół dramatyczna,
Czarny Anioł -
tęskni za nią
Duch Piotrowy i publiczność rozliczna.*

(ebs)

Ewa Demarczyk - polska piosenkarka, wykonująca utwory z nurtu poezji śpiewanej, w latach 1962-1972 związana z Piwnicą pod Baranami z siedzibą w Pałacu pod Baranami.

<https://www.youtube.com/watch?v=O3Ph0bTr5wQ>

Jest uznawana za jedną z najbardziej utalentowanych i charyzmatycznych postaci polskiej sceny muzycznej. Ceniona jest za ekspresję, jaką charakteryzuje śpiewane przez nią teksty, niebywałą osobowość estradową oraz wybitne zdolności interpretacyjne. Wielokrotnie nagradzana za swoje wykonania. Występowała z powodzeniem na całym świecie.

Urodziła się 16 stycznia 1941 w Krakowie. Ukończyła krakowską Średnią Szkołę Muzyczną w klasie fortepianu. Karierę rozpoczęła w 1961 w studenckim kabarecie Akademii Medycznej w Krakowie o nazwie "Cyrulik", skąd rok później przeszła do kabaretu Piwnica pod Baranami. Tam nawiązała współpracę z kompozytorem Zygmuntem Koniecznym.

W 1963 wystąpiła na I Krajowym Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu, gdzie wykonała "Karuzelę z madonnami" (słowa Miron Białoszewski), "Czarne anioły" (słowa Wiesław Dymny) i "Taki pejzaż" (słowa Andrzej Szmidt).

W 1964 na Międzynarodowym Festiwalu Piosenki w Sopocie zdobyła drugą nagrodę za "Grande Valse Brillante" (słowa Julian Tuwim). Występowała także za granicą, m.in. w paryskiej Olympii oraz w Genewie, z okazji XX-lecia istnienia ONZ.

W 1966 ukończyła Państwową Wyższą Szkołę Teatralną w Krakowie. Wtedy też nawiązała współpracę z kompozytorem Andrzejem Zaryckim. Rok później, nakładem Polskich Nagrań, ukazał się longplay zatytułowany Ewa Demarczyk śpiewa piosenki Zygmunta Koniecznego.

Znalazły się na nim utwory skomponowane przez Koniecznego do tekstów takich poetów jak Miron Białoszewski, Bolesław Leśmian czy Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, w tym znane już "Karuzela z madonnami" oraz "Grande Valse Brillante".

<https://www.youtube.com/watch?v=v6kvL15mxU4>

W drugiej połowie lat 60. udzieliła się wokalnie w dwóch filmach: psychologicznym obrazie "Bariera" Jerzego Skolimowskiego i produkcji "Zbyszek" Jana Laskowskiego, poświęconej tragicznie zmarłemu Zbigniewowi Cybulskiemu. W 1970 powstał film muzyczny pt. "Ewa Demarczyk", nakręcony przez Laskowskiego, będący półgodzinną rejestracją recitalu artystki.

Po dziesięciu latach, w 1972 artystka zaprzestała występów w Piwnicy pod Baranami. Jej druga płyta, wydana w 1974 zawierała m.in. słynny utwór "Rebeka" oraz rosyjskojęzyczne wersje wybranych przebojów.

<https://www.youtube.com/watch?v=CvotF89wvW4>

W 1986 rozpoczął działalność Państwowy Teatr Muzyki i Poezji - Teatr Ewy Demarczyk. Choć wystawiane w nim spektakle cieszyły się dużą popularnością, z przyczyn formalnych został w 2000 po 14 latach działalności zamknięty.

Od 2000 działa stowarzyszenie o nazwie Teatr Ewy Demarczyk. W 2010 otrzymała Fryderyka za całokształt twórczości. Po 2000 zaprzestała występów na scenie i całkowicie wycofała się z życia publicznego.

<https://www.youtube.com/watch?v=g4od8w-fmaU>

"Kiedyś udało mi się podejrzeć Ewę Demarczyk podczas próby. Ze zdumieniem słuchałem znanych sobie piosenek śpiewanych zupełnie "na zimno", bez emocji. Nie było napięcia, nie było oprawy, tylko misternie układane dźwięki. Spokojnie i dokładnie. Podczas koncertu wydawało się to takie naturalne, niesamowite samo przez się. Ale przecież to inscenizacja, teatr. Ten efekt Demarczyk starannie wypracowała. Najpierw posiadała technikę aktorską i muzyczną (szkoła teatralna i muzyczna). Do niej dodała intuicję, dzięki której nieomylnie potrafiła zaprojektować właściwą inscenizację każdego utworu. Widziała, kiedy wzmocnić światło reflektorów, kiedy się odwrócić i wreszcie kiedy - wykorzystując emocje chwili - nagłym ruchem, nieoczekiwaną ucieczką ze sceny podkreślić jej wymowę. Śpiewane przez nią wiersze czasem były wyrafinowane, a czasem banalne jak słowa jarmarcznej piosenki. Wyłaniające się z nich chmurne postacie, rysowane głosem i nastrojem, złożyły się na spójną wizję posępnego świata, pełnego daremnej troskliwości, samotności, buntu i nieśmiałej nadziei. To nieprawda, e Demarczyk była Czarnym Aniołem polskiej piosenki. Ona całkiem świadomie grała rolę Czarnego Anioła..." (Tomasz Raczek, "Karuzela z Madonnami. 57 bardzo zakreconych kobiet", Instytut Wydawniczy Latarnik, Michałów-Grabina 2003)

<https://www.youtube.com/watch?v=VUdW3wfDtlk>